

Zaaknummer : 00612989
Ons Kenmerk : ODH152470
Datum : 13 december 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 7 april 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden van zes woonblokken rondom het Weigeliaplein te Den Haag en wordt aangevraagd namens Woningstichting Haag Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Woningstichting Haag Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 13 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 18 november 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis – in het kader van de Wet natuurbescherming' van 18 maart 2021 en de aanvullende informatie van 18 november 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het 'Activiteitenplan gierwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis – in het kader van de Wet natuurbescherming' van 18 maart 2021 en de aanvullende informatie van 18 november 2021.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de gierwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierwaluw (welke globaal loopt van 15 april t/m 31 augustus). Dit is ter vaststelling aan de deskundige (vs. 4). Hierbij moet gebruik gemaakt worden van weringsborstels. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is hierbij niet toegestaan.
- 10 Het ongeschikt maken van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen mag pas plaatsvinden nadat is voldaan aan de gewenningsperiode voor de tijdelijke voorzieningen. Het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, die loopt van 1 april tot 15 april en van 1 oktober tot 15 oktober, onder begeleiding van de deskundige (vs. 4). Het gebruik van netten, glaswol of purschuim voor het ongeschikt maken is niet toegestaan. Bij de locaties van de paar- en zomerverblijfplaatsen waarvan de exacte invliegopening onbekend is, dient de bebouwing waar deze zijn aangetroffen in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats. Het dichtmaken van overige potentiële invlieglocaties, onder de voorwaarde dat deze in contact staan met de locaties waar exclusion flap(s) zijn geplaatst of tocht wordt gecreëerd, kan gedaan worden met gebruikmaking van weringsborstels. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de deskundige te worden opgenomen in het logboek (vs. 2). Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 11 Zowel de tijdelijke als de permanente gierwaluw- en vleermuiskasten dienen te worden geplaatst conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierwaluw (BIJ12, 2017) en de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017). De definitieve locaties dienen voor plaatsing ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).

- 12 De tijdelijke voorzieningen (kasten) mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen, waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn geweest. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient begeleid te worden door de deskundige (vs. 4). Indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
- 13 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, welke loopt van 15 april tot 1 oktober.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 7 april 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden van zes woonblokken rondom het Weigeliaplein te Den Haag en wordt aangevraagd namens Woningstichting Haag Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis – in het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult, ER202100111v01, 18 maart 2021;
- Aanvullend onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw, Ecoresult, ER20181030v01, 30 november 2018;
- Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening Ruimte, Ecoresult, ER20180322v01, 3 april 2018;
- Haalbaarheidsonderzoek Weigeliaplein, Projectburo Rijnland, 17.124, 13 december 2017;
- Overzicht stedenbouwkundige modellen.

Op 18 november 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming, Ecoresult, NER20211111v01, 18 november 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Aangezien de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 9 november 2021 verzocht om aanvullende gegevens. De gevraagde gegevens zijn op 18 november 2021 ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 27 april 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gierzwaluw is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de gierzwaluw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woningstichting Haag Wonen is voornemens om de woningen gelegen aan het Weigeliaplein 1 t/m 162, Vlierboomstraat 2 t/m 196 (alleen even nummers), Ribesstraat 1 t/m 195 (alleen oneven nummers), Hortensiastraat 3 t/m 183 (alleen oneven nummers) en de Kamperfoeliestraat 46 t/m 162 (alleen even nummers) te Den Haag te slopen en op deze locatie nieuwe woningen met bijbehorende voorzieningen te realiseren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- sloop van de huidige bebouwing;
- verwijderen van de groenvoorzieningen binnen het plangebied;
- bouw van nieuwe gestapelde en grondgebonden woningen en aanleg bijbehorende parkeergelegenheid en groenvoorzieningen.

Er is nog geen detailplanning van de werkzaamheden bekend. De sloopwerkzaamheden staan gepland voor 2023 en duren naar verwachting uiterlijk tot 2024. Aansluitend wordt de nieuwbouw gerealiseerd. De nieuwbouwwerkzaamheden staan momenteel gepland voor 2024 tot 2026. Gezien het ontbreken van een detailplanning en de mogelijke uitloop van de werkzaamheden is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2018 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017), met uitzondering van de ronde van 20 juni 2018, waarbij geen onderzoek is uitgevoerd na zonsondergang. Op deze dag is er echter aansluitend aan deze onderzoeksrunde gestart met het vleermuisonderzoek. De onderzoekers waren hierdoor ook na zonsondergang nog ter plaatse, waardoor eventueel invliegende gierzwaluwen zouden zijn waargenomen. Gelet hierop achten wij de onderzoeksinspanning voor de gierzwaluw voldoende.

Het vleermuisonderzoek is voor wat betreft de ruige dwergvleermuis volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Voor wat betreft de gewone dwergvleermuis is afgeweken van dit protocol ten aanzien van onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. In de aanvraag is echter voldoende onderbouwd, dat hiernaar geen onderzoek hoefde plaats te vinden, gezien de beperkte hoogte van de bebouwing en de geringe thermische buffercapaciteit, waardoor massawinterverblijfplaatsen zijn uit te sluiten. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning ook voor deze soorten voldoende is geweest.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn zes nesten vastgesteld. Deze bevinden zich op de volgende locaties:

- één nestlocatie achter een gat in een boeiboord, op de rechterhoek van Weigeliaplein 121;
- één nestlocatie achter een gat in een boeiboord, op de hoek van Weigeliaplein 116;
- één nestlocatie achter een gat in een boeiboord, op de hoek van Weigeliaplein 91;
- één nestlocatie naast de regenpijp, aan de achterzijde van huisnummer 158;
- één nestlocatie naast de metalen pijp aan de bovenzijde van de gevel, aan de binnenkant van Hortensiastraat 3/5;
- één nestlocatie in de "punt" van het dak, tussen het boeiboord en de muur of in een grote open stootvoeg van Hortensiastraat 99/101.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er twee zomerverblijfplaatsen, vier paarverblijfplaatsen en één zomer- en paarverblijfplaats aangetroffen. De verblijfplaatsen bevinden zich op de volgende locaties:

- één zomerverblijfplaats van één individu in een dilatatievoeg aan de Hortensiastraat 80;
- één zomerverblijfplaats van één individu, exacte locatie onbekend, aan de Vlierboomstraat 180;
- één paarverblijfplaats in een gat linksonder een raamkozijn op de bovenste verdieping aan het Weigeliaplein 108/112;
- één paarverblijfplaats ter hoogte van de Kamperfoeliestraat 154;
- één paarverblijfplaats ter hoogte van een stootvoegrooster boven het bovenste raam of het boeiboord boven het rooster aan de Hortensiastraat 173;
- één paarverblijfplaats onder de dakrand aan de Vlierboomstraat 192;
- één zomer- en paarverblijfplaats in de kopse gevel aan het Weigeliaplein 114.

Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er twee paarverblijfplaatsen aangetroffen. De verblijfplaatsen bevinden zich op de volgende locaties:

- één paarverblijfplaats in het open ventilatierooster linksboven de deur aan de Kamperfoeliestraat 74/82;
- één paarverblijfplaats in het middelste ventilatierooster tussen de eerste en tweede verdieping aan de Vlierboomstraat 128.

Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis – in het kader van de Wet natuurbescherming –' van 18 maart 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 18 november 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan zes nesten van de gierzwaluw verloren. In totaal worden in het voorjaar van 2022 30 tijdelijke nestkasten van het type Gierzwaluwkast Jort 5-delig van Bats-Birds of vergelijkbaar opgehangen aan de gevels van de zich binnen 200 meter afstand bevindende woningen. Deze kasten dienen uiterlijk 15 april (voor de terugkomst van de gierzwaluw in Nederland) en voor de start van de werkzaamheden geplaatst te zijn. In de permanente situatie worden 30 inbouw gierzwaluwkasten van Faunaprojecten, type IB GZ 05, IB GZ 06 of vergelijkbaar gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouw. Nu de exacte typen kasten en locaties nog niet bekend zijn, hebben wij in voorschrift 11 opgenomen, dat zowel de tijdelijke als de permanente gierzwaluwkasten dienen te worden geplaatst conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). De definitieve locaties dienen vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

In de periode van 1 oktober tot 15 oktober of van 1 april tot 15 april worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er gierzwaluwen aanwezig zijn in de gebouwen ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door de openingen dicht te maken met weringsborstels. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 10. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Den Haag. Door de voorgenomen maatregelen, aangescherpt in de voorschriften, en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan twee zomerverblijfplaatsen, vier paarverblijfplaatsen en één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. De aangetroffen verblijfplaatsen kunnen tevens dienen als winterverblijfplaatsen. In totaal worden 36 tijdelijke vleermuiskasten van het type Upcycle vleermuiskast of vergelijkbaar in het voorjaar van 2022 opgehangen aan de gevels van de omringende bebouwing binnen een afstand van 200 meter. Deze vleermuiskasten dienen uiterlijk zes maanden voorafgaand aan het komende paarseizoen van de gewone dwergvleermuis geplaatst te zijn om te voldoen aan de gestelde gewenningsperiode zoals beschreven in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). In de permanente situatie worden 36 vleermuiskasten van het type inbouwkast VMMP2 van Faunaprojecten, IB VL 04, IB VL 05, IB VL 06 of vergelijkbaar gerealiseerd in de gevels van de nieuwbouw.

Op dit moment zijn de exacte typen en locaties nog niet bekend. Om deze reden hebben wij in voorschrift 11 geborgd dat zowel de tijdelijke als permanente vleermuiskasten dienen te worden geplaatst conform de richtlijnen uit de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017). De definitieve typen en locaties dienen vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

In de periode van 1 oktober tot 15 oktober of van 1 april tot 15 april worden de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps en het afsluiten van overige openingen met weringsborstels. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 10. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn de in Nederland het meest algemeen voorkomende vleermuissoorten en komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Den Haag. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden van dit project niet zullen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is voor de gierzwaluw aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

De woningen binnen het plangebied zijn niet meer toekomstbestendig. De woningen zijn gebouwd in 1925², hebben een klein woonoppervlak en zijn sterk verouderd. Er is zeer minimale isolatie aanwezig wat ervoor zorgt dat de woningen lastig warm te stoken zijn. Ook is geen goede natuurlijke ventilatie aanwezig (enkel de ramen kunnen open, ventilatieroosters zijn afwezig) en is een mechanisch ventilatiesysteem afwezig. Als gevolg hiervan blijven de woningen ongewild vochtig (met name rondom de badkamers en de keuken) en tochtig. Deze verschillende factoren zorgen ervoor dat het binnenklimaat van de woningen slecht is. Problemen die hierdoor kunnen ontstaan zijn blootstelling aan extreme hitte en/of kou en blootstelling aan vocht en/of schimmel. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen. Problemen kunnen zich bijvoorbeeld uiten in een verhoogd aantal luchtweginfecties bij de bewoners.³

² Bron: BAG Viewer.

³ Zie ook: <https://www.rivm.nl/binnenmilieu/binnenmilieu-in-woningen> en <https://www.rivm.nl/binnenmilieu/vocht-schimmels-en-allergenen>.
00612989-00026630

De nieuw te bouwen woningen zullen geïsoleerd en geventileerd worden volgens de laatste wettelijke eisen (conform nieuwbouweisen). Hierdoor zullen de oude woningen dus vervangen worden door comfortabele woningen met een optimaal binnenklimaat. Het project komt daarmee de gezondheid van de bewoners ten goede.

De ontheffing is voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

De woningen zijn energetisch en bouwfysisch in slechte staat. Ze zijn niet geïsoleerd, sterk verouderd en zeer klein qua oppervlak, hebben houten vloeren en zijn erg gehorig. Technisch onderzoek laat blijken dat bij enkel renovatie nog steeds niet voldaan kan worden aan de kwaliteitseisen van duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Om op deze locatie toekomstbestendige woningen te kunnen realiseren resteert alleen de mogelijkheid voor het bouwen van nieuwe en comfortabelere woningen.

In internationaal verband is afgesproken dat de uitstoot van CO₂ in 2020 met ruim 20% is teruggebracht (dit staat verwoord in het Kyoto Protocol). Ook de gemeentelijke ambities zijn om in 2020 CO₂ neutraal te zijn. Een van de doelstellingen bij de nieuwbouw van de woningen aan het Weigeliaplein is om ze energiezuiniger te maken (door betere isolatie), maar ook door de buurt voor te bereiden op afsluiting van het gasnet. De huidige energielabels zijn momenteel gemiddeld D/E, terwijl de nieuwe woningen naar verwachting een energielabel A++ (conform nieuwbouweisen) zullen behalen. Doordat er minder energie verbruikt wordt zullen er voor het milieu gunstige effecten optreden zoals een lagere CO₂ uitstoot. Met de energetische maatregelen die in heel Nederland worden getroffen, wordt voor geheel Nederland tenminste 33% bespaard. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het betreft sloop van bestaande bebouwing welke niet meer aan de huidige eisen van gezondheid en veiligheid voldoen. Gezien de verouderde en bouwtechnisch slechte staat van de huidige bebouwing is het niet mogelijk om de bebouwing via renovatie om te vormen naar nieuwe woningen en daarmee het beoogde energiedoel te bereiken. Daarnaast zouden bij renovatie de aangetroffen nesten van de gierzwaluw en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tevens verloren gaan, gezien de ingrijpende werkzaamheden die daarvoor nodig zouden zijn. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Den Haag bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.